

ΤΡΟΠΟΛΟΓΙΑ

στο σχέδιο νόμου του Υπουργείου Προστασίας του Πολίτη με τίτλο

«Εθνικός Μηχανισμός Διαχείρισης Κρίσεων και Αντιμετώπισης Κινδύνων, αναδιάρθρωση της Γενικής Γραμματείας Πολιτικής Προστασίας, αναβάθμιση συστήματος εθελοντισμού πολιτικής προστασίας, αναδιοργάνωση του Πυροσβεστικού Σώματος και άλλες διατάξεις»

ΑΙΤΟΛΟΓΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ

Α. Επί των άρθρων πρώτου έως τρίτου

Γενικό Μέρος

Με το π.δ. 4/2020 (Α' 4) συστάθηκε το Υπουργείο Μετανάστευσης και Ασύλου, που έχει ως αποστολή τον σχεδιασμό, τη χάραξη και την εφαρμογή της κυβερνητικής μεταναστευτικής πολιτικής. Η πρωτοφανούς έκτασης και έντασης εξελισσόμενη μεταναστευτική και προσφυγική κρίση καθιστά αναγκαίες τις προτεινόμενες διατάξεις, για την αποφυγή επικάλυψης αρμοδιοτήτων του Υπουργείου με άλλους φορείς, τον αποτελεσματικότερο έλεγχο και την εποπτεία των Μη Κυβερνητικών Οργανώσεων (ΜΚΟ), που δραστηριοποιούνται σε θέματα διεθνούς προστασίας, μετανάστευσης και κοινωνικής ένταξης στην Ελληνική Επικράτεια, καθώς και την εύρυθμη και αποτελεσματική λειτουργία του Υπουργείου Μετανάστευσης και Ασύλου.

Επί του πρώτου άρθρου

Η προτεινόμενη διάταξη εισάγεται, δεδομένης της σύστασης του Υπουργείου Μετανάστευσης και Ασύλου με το π.δ. 4/2020. Ενόψει δε του καθορισμού της διάρθρωσης των υπηρεσιών του και των αρμοδιοτήτων τους, που μεταξύ άλλων θα συμπεριλαμβάνουν τον συντονισμό, τη διαχείριση και τον έλεγχο του συνόλου των ζητημάτων που ανακύπτουν από τη μεταναστευτική - προσφυγική κρίση, παρίσταται αναγκαία και σκόπιμη η άσκηση των αρμοδιοτήτων που προβλέπονται στις διατάξεις των περ. α', β', δ', ε' και στ' της παραγράφου 2 του άρθρου 11 του ν. 4650/2019 (Α' 207) από το Υπουργείο Μετανάστευσης και Ασύλου, ώστε να αποφευχθεί η διάσπαση και επικάλυψη αρμοδιοτήτων και εξουσιών με αυτές του Εθνικού Συντονιστή για την αντιμετώπιση και διαχείριση του μεταναστευτικού - προσφυγικού ζητήματος.

Επί του δεύτερου άρθρου

Στην Ελληνική Επικράτεια δραστηριοποιούνται ελληνικές και αλλοδαπές Μη Κυβερνητικές Οργανώσεις (ΜΚΟ) σε θέματα διεθνούς προστασίας, μετανάστευσης και κοινωνικής ένταξης. Κρίνεται σκόπιμη και αναγκαία η σύσταση «Μητρώου Μελών Μη Κυβερνητικών Οργανώσεων (ΜΚΟ)», για την καταγραφή των οργανώσεων που δραστηριοποιούνται σε θέματα διεθνούς προστασίας, μετανάστευσης και κοινωνικής ένταξης, καθώς και των μελών, των υπαλλήλων και των συνεργατών τους που δραστηριοποιούνται στην Ελλάδα.

Με την παράγραφο 2 της προτεινόμενης διάταξης προβλέπεται η έκδοση απόφασης του Υπουργού Μετανάστευσης και Ασύλου, με την οποία ρυθμίζονται οι διαδικασίες και τα δικαιολογητικά εγγραφής των φυσικών προσώπων της παραγράφου 1 στο Μητρώο, η διαδικασία πιστοποίησής τους, οι προϋποθέσεις διαγραφής τους από αυτό, καθώς και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια για τη λειτουργία του Μητρώου.

Με την παράγραφο 3 της προτεινόμενης διάταξης ορίζεται η υποχρέωση των ΜΚΟ που έχουν εγγραφεί ή εκκρεμεί αίτηση εγγραφής τους στο «Μητρώο Μη Κυβερνητικών Οργανώσεων» της Διεύθυνσης Ανθρώπινου Δυναμικού και Διοικητικής Υποστήριξης του Υπουργείου Μετανάστευσης και Ασύλου, που προβλέπεται στην παρ. 3 του αρ. 14 του π.δ. 122/2017, όπως εντός αποκλειστικής προθεσμίας τριών μηνών από τη δημοσίευση της απόφασης της παραγράφου 2, προβούν στη διαδικασία πιστοποίησης των μελών, υπαλλήλων και συνεργατών τους που δραστηριοποιούνται στην Ελληνική Επικράτεια.

Επί του τρίτου άρθρου

Η προτεινόμενη διάταξη εισάγεται χάριν της αναγκαιότητας διαχείρισης του προσωπικού, που υπάγεται στο νεοσυσταθέν Υπουργείο Μετανάστευσης και Ασύλου και δεδομένων των αναγκών αντιμετώπισης των ζητημάτων, που προκύπτουν από την κλίμακα και την ένταση της συνεχιζόμενης μεταναστευτικής κρίσης.

Συγκεκριμένα, με την προτεινόμενη διάταξη προβλέπεται ότι μέχρι τις 31-12-2021, για την έκδοση κάθε απόφασης μετάταξης ή απόσπασης υπαλλήλων των υπηρεσιών που υπάγονται στο Υπουργείο Μετανάστευσης και Ασύλου, σύμφωνα με την παρ. 4 του άρθρου 7 του ν. 4440/2016 (Α' 224), απαιτείται η προηγούμενη σύμφωνη γνώμη του Υπουργού Μετανάστευσης και Ασύλου. Η παροχή της προαναφερόμενης σύμφωνης γνώμης απαιτείται και για την ανάκληση απόσπασης υπαλλήλων άλλων φορέων, που παρέχουν τις υπηρεσίες τους στο Υπουργείο Μετανάστευσης και Ασύλου, καθώς και για τις εκκρεμότητες κατά την έναρξη ισχύος του παρόντος, διαδικασίες μετάταξης ή απόσπασης, οι οποίες δεν έχουν ολοκληρωθεί.

Β. Επί των άρθρων τέταρτου έως πέμπτου

Επί του τέταρτου άρθρου

Η αποτελεσματική διαχείριση του μεταναστευτικού-προσφυγικού- ζήτηματος αποτελεί βασική προτεραιότητα του Υπουργείου Προστασίας του Πολίτη και του Αρχηγείου Ελληνικής Αστυνομίας για τη διασφάλιση και τήρηση της δημόσιας τάξης και της απρόσκοπτης κοινωνικής διαβίωσης των πολιτών, στο πλαίσιο της ευρύτερης αποτελεσματικής αστυνόμευσης. Προκειμένου να υλοποιηθεί η ανωτέρω πολιτική, καθίσταται αναγκαία η δημιουργία προαναχωρησιακών κέντρων κράτησης αλλοδαπών στην ενδοχώρα, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο ν. 3907/2011. Οι δε όροι και προϋποθέσεις για τη χωροθέτηση και αδειοδότηση της κατασκευής των προαναχωρησιακών κέντρων κράτησης δεν καθορίζονται σε ειδική διάταξη νόμου, όπως ισχύει με τα Κέντρα Υποδοχής και Ταυτοποίησης και τις Δομές Προσωρινής Υποδοχής και Φιλοξενίας. Ως εκ τούτου, καθίσταται αναγκαία η εισαγωγή κατ'

αναλογία διάταξης στο ν. 4375/2016, καθόσον τα προαναχωρησιακά κέντρα κράτησης, ως κατασκευαστικά έργα, έχουν συνάφεια με τα κέντρα υποδοχής και ταυτοποίησης.

Για λόγους εξαιρετικών περιπτώσεων επείγουσας και επιτακτικής ανάγκης καθώς και εθνικού συμφέροντος, καθορίζεται η δυνατότητα εγκατάστασης δομών του άρθρου 31 του νόμου 3907/2011, ήτοι προαναχωρησιακών κέντρων κράτησης αλλοδαπών, βάσει των όρων και προϋποθέσεων που θέτει η παρ. 3 του άρθρου 16 του νόμου 4375/2016. Ειδικότερα, όσον αφορά την έκδοση κοινής υπουργικής απόφασης για τη χορήγηση άδειας χωροθέτησης και κατασκευής των προαναχωρησιακών κέντρων κράτησης, εισάγεται η υποχρέωση σχετικής εισήγησης από το Αρχηγείο της Ελληνικής Αστυνομίας προς το Υπουργείο Προστασίας του Πολίτη.

Επιπροσθέτως, εισάγεται διάταξη σχετιζόμενη με τη δυνατότητα εγκατάστασης προαναχωρησιακών κέντρων κράτησης με χρήση στρατοπέδων, τα οποία παραχωρούνται από το Υπουργείο Εθνικής Άμυνας και τους εποπτευόμενους φορείς του προς το Υπουργείο Προστασίας του Πολίτη, με αντάλλαγμα, στο πλαίσιο συγχρηματοδοτούμενων προγραμμάτων ή προγραμμάτων του εθνικού σκέλους του Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων, ή άνευ ανταλλάγματος και κατά παρέκκλιση των διατάξεων πολεοδομικού σχεδιασμού κάθε επιπέδου.

Επί του πέμπτου άρθρου

Με την διάταξη του άρθρου 17 ν. 4650/2019, τροποποιήθηκε η διάταξη του άρθρου 96 του ν. 4368/2016 και προβλέφθηκε η δυνατότητα ανάθεσης δημοσίων συμβάσεων με τη διαδικασία της διαπραγμάτευσης κατά παρέκκλιση κάθε σχετικής διάταξης και υπό την επιφύλαξη εφαρμογής των σχετικών κανόνων του ενωσιακού δικαίου. Ο σκοπός της εξαιρετικής ρύθμισης συνίσταται στην, κατά την αιτιολογική σκέψη της, ευελιξία των δημοσίων φορέων, προκειμένου να ανταπεξέλθουν στην κάλυψη των ανθρωπιστικής φύσης αναγκών που προκύπτουν από την αύξηση των μεταναστευτικών ροών. Η ρύθμιση καταλαμβάνει ονομαστικά τους εξής φορείς: το Δημόσιο, τις δημόσιες υπηρεσίες, τις επιχειρήσεις και τους οργανισμούς κοινής ωφελείας. Κατά τούτο όμως φαίνεται ότι καταλείπει εκτός του πεδίου εφαρμογής της φορείς της Κεντρικής Κυβέρνησης που κατά τον λόγο της αρμοδιότητάς τους είναι επιφορτισμένοι με την άσκηση καθηκόντων που άπτονται της προστασίας και κάλυψης των ανθρωπιστικής φύσης αναγκών του προσφυγικού και μεταναστευτικού πληθυσμού.

Στους φορείς τούτους ανήκει και το Εθνικό Κέντρο Κοινωνικής Αλληλεγγύης (ΕΚΚΑ), το οποίο προβλέπεται από τη διάταξη του άρθρου 20 ν. 3402/2005 σε συνδυασμό με τη διάταξη του άρθρου 6 του ν. 3106/2003, όπως ισχύουν σήμερα. Το ΕΚΚΑ είναι Νομικό Πρόσωπο Δημοσίου Δικαίου εποπτευόμενο από το Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων και, μεταξύ άλλων, επικουρεί την Γενική Διεύθυνση Κοινωνικής Αλληλεγγύης του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων και συνεργάζεται με αυτή για την προστασία των ασυνόδευτων και χωρισμένων ανηλίκων προσφύγων, λαμβάνοντας κάθε κατάλληλο και πρόσφορο μέτρο, ώστε να εξασφαλίζεται η αναγκαία εκπροσώπηση τούτων στη χώρα (άρθρο 60 ν. 4636/2019). Επίσης, σύμφωνα με το άρθρο 16 του ν. 4554/2018 σε συνδυασμό με το άρθρο 75 του ν. 4636/2019 το Εθνικό Κέντρο Κοινωνικής Αλληλεγγύης είναι αρμόδιο για την κατάρτιση μητρώου επιτρόπων του οικογενειακού δικαίου και την υπόδειξη τούτων στον αρμόδιο εισαγγελέα ή εισαγγελέα ανηλίκων, προκειμένου να διασφαλιστεί πλήρης εκπροσώπηση των ασυνόδευτων ή χωρισμένων ανηλίκων και πλήρης προστασία των δικαιωμάτων τους υπό το κριτήριο της εξυπηρέτησης του βέλτιστου συμφέροντός τους.

Δεδομένου ότι το Εθνικό Κέντρο Κοινωνικής Αλληλεγγύης εμπίπτει, λόγω της ανωτέρω αρμοδιότητάς του, στους φορείς εκείνους που είναι επιφορτισμένοι με την κάλυψη των ανθρωπιστικής φύσης αναγκών του προσφυγικού και μεταναστευτικού πληθυσμού στην οποία εντάσσονται και οι ασυνόδετοι ή χωρισμένοι ανήλικοι και δεδομένου ότι κατά την αιτιολογική σκέψη της διάταξης του άρθρου 17 του ν. 4650/2019, η χορηγούμενη διά αυτής ευελιξία δίδεται στους δημόσιους φορείς που ασκούν σχετικές αρμοδιότητες και καθήκοντα, κρίνεται σκόπιμη η προσθήκη στο άρθρο 96 του ν. 4368/2016, όπως τούτο τροποποιήθηκε με την ανωτέρω διάταξη του άρθρου 17 του ν. 4650/2019, νέας τρίτης παραγράφου, κατά τρόπον ώστε να συμπεριληφθεί το ΕΚΚΑ στο πεδίο υποκειμενικής εφαρμογής της χορηγούμενης διά του άρθρου 17 του ν. 4650/2019 ευελιξίας των υπόψη φορέων, καθώς και, λόγω της ανωτέρω προτεινόμενης προσθήκης, η αναρίθμηση των παραγράφων του άρθρου τούτου.

Γ. Επί των άρθρων έκτου έως όγδοου

Γενικό Μέρος

Η πρωτοφανούς έκτασης και έντασης εξελισσόμενη προσφυγική κρίση καθιστά αναγκαίες τις προτεινόμενες διατάξεις, που στόχο έχουν την οικονομική ενίσχυση των Δήμων που επιβαρύνονται διοικητικά και οικονομικά από την ύπαρξη, εντός των ορίων τους, οποιασδήποτε μορφής προσωρινών δομών φιλοξενίας μεταναστών και προσφύγων ήτοι Δομών Φιλοξενίας Προσφύγων, Κέντρων Υποδοχής και Ταυτοποίησης και Προ - αναχωρησιακών Κέντρων Κράτησης Αλλοδαπών. Σε αυτό το πλαίσιο δημιουργείται ένας ολοκληρωμένος χρηματοδοτικός μηχανισμός συνολικού ετήσιου προϋπολογισμού ύψους 50 εκατομμυρίων ευρώ, τα οποία κατανέμονται σε δύο χρηματοδοτικά εργαλεία.

Το πρώτο εργαλείο αφορά στη θεσμοθέτηση ετήσιας ειδικής επιχορήγησης προς τους Δήμους που επιβαρύνονται από τη λειτουργία των ανωτέρω μονάδων με σκοπό, αφενός την ενίσχυση των προϋπολογισμών τους και αφετέρου την αποφυγή της αύξησης των δημοτικών τελών και της οικονομικής επιβάρυνσης των μόνιμων κατοίκων.

Το δεύτερο εργαλείο αφορά στη σύσταση Ταμείου Αλληλεγγύης, με ελάχιστο ετήσιο προϋπολογισμό ύψους 25 εκατομμυρίων ευρώ. Σκοπός του Ταμείου Αλληλεγγύης είναι η χρηματοδότηση δράσεων για τη στήριξη των τοπικών κοινωνιών που επιβαρύνονται από τη λειτουργία μονάδων φιλοξενίας και η χρηματοδότηση έργων υποδομών που είναι απαραίτητα για την πλήρη και ορθή λειτουργία των υφιστάμενων μονάδων ή για τη θέση σε λειτουργία νέων μονάδων.

Επί του έκτου άρθρου

Στο πλαίσιο της ουσιαστικής και έμπρακτης ενίσχυσης των Δήμων, εντός των οποίων λειτουργούν δομές φιλοξενίας, προβλέπεται η θεσμοθέτηση ετήσιας ειδικής επιχορήγησης προς τους Δήμους που επιβαρύνονται από τη λειτουργία των ανωτέρω μονάδων με σκοπό, αφενός την ενίσχυση των προϋπολογισμών τους, με προτεραιότητα ενδεικτικά στις υπηρεσίες καθαριότητας και ηλεκτροφωτισμού και ενίσχυση των μονάδων με πρόσληψη νέου προσωπικού και αφετέρου την αποφυγή της αύξησης των δημοτικών τελών και της οικονομικής επιβάρυνσης των μόνιμων κατοίκων. Το ύψος της επιχορήγησης εξαρτάται από

την αναλογία του αριθμού των φιλοξενούμενων προσφύγων και αλλοδαπών στις ανωτέρω δομές προς τον μόνιμο πληθυσμό του δήμου και καθορίζεται στα 12,5 ευρώ μηνιαίως για κάθε φιλοξενούμενο.

Επί του έβδομου άρθρου

Το δεύτερο χρηματοδοτικό εργαλείο αφορά στη σύσταση Ταμείου Αλληλεγγύης, με ελάχιστο ετήσιο προϋπολογισμό ύψους 25 εκατομμυρίων ευρώ, στα οποία θα προστίθενται και ενδεχόμενες αδιάθετες πιστώσεις του μηχανισμού από το προηγούμενο οικονομικό έτος.

Σκοπός του Ταμείου Αλληλεγγύης θα είναι η χρηματοδότηση δράσεων για τη στήριξη των τοπικών κοινωνιών που επιβαρύνονται από τη λειτουργία μονάδων φιλοξενίας και η χρηματοδότηση έργων υποδομών που είναι απαραίτητα για την πλήρη και ορθή λειτουργία των υφιστάμενων μονάδων ή για τη θέση σε λειτουργία νέων μονάδων.

Με απόφαση του Υπουργού Μετανάστευσης και Ασύλου καθορίζονται το σύστημα διοίκησης, η διαδικασία υποβολής αιτήσεων για χρηματοδότηση από το Ταμείο Αλληλεγγύης, η διαδικασία και τα κριτήρια αξιολόγησης των προτάσεων, ο έλεγχος της πορείας εκτέλεσης των έργων, η διαδικασία και τα δικαιολογητικά εκταμίευσης των πόρων, καθώς και κάθε άλλο σχετικό ζήτημα.

Επί του όγδοου άρθρου

Με το προτεινόμενο άρθρο προβλέπεται ότι το συνολικό ποσό των πόρων των ως άνω δυο χρηματοδοτικών εργαλείων προέρχονται από τον προϋπολογισμό του Υπουργείου Μετανάστευσης και Ασύλου καθώς και με ενισχύσεις πιστώσεων από το Υπουργείο Οικονομικών.